

Beslutningsforslag nr. **B 102**

Folketinget 2017-18

Fremsat den 21. marts 2018 af Nikolaj Villumsen (EL), Eva Flyvholm (EL), Christian Juhl (EL) og Søren Søndergaard (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod eksport af dual use-udstyr til lande, der krænker menneskerettighederne alvorligt

Folketinget pålægger regeringen at foretage de nødvendige lovgivningsmæssige og administrative initiativer med henblik på at gøre det obligatorisk for danske myndigheder at give afslag på tilladelse til eksport af dual use-produkter til lande, der krænker menneskerettighederne alvorligt. Forslaget er målrettet dual use-produkter, herunder overvåg-

ningsteknologi, der risikerer at blive brugt af slutbruger til eller i forbindelse med alvorlig krænkelse af menneskerettighederne. Det gælder derfor ikke eksport med et klart humanitært sigte eller produkter, der ikke er egnet til brug for alvorlige krænkelse af menneskerettighederne hos den pågældende slutbruger.

Bemærkninger til forslaget

Dual use er en betegnelse for produkter eller teknologier, der kan benyttes til både civile og militære formål, herunder også produkter eller teknologier, der kan bidrage til fremstilling af masseødelæggelsesvåben.

Der er tale om produkter, som på den ene side kan anvendes til fredelige og gavnlige formål for samfundet, men bagsiden af produkterne er på den anden side, at de – i de forkerte hænder – kan anvendes på en måde, der er til skade for de mennesker, der lever i samfundet.

Dagligt kan man læse om autoritære regimers krænkelser af menneskerettighederne og undertrykkelse af befolkningen forskellige steder i verden, og det er helt afgørende, at denne type regimer ikke kan importere dual use-produkter, de kan bruge til at undertrykke befolkningen eller til alvorlige krænkelser af menneskerettighederne.

Dual use-produkter er allerede i dag underlagt eksportkontrol, og eksportørerne skal have en udførelsestilladelse, hvis produkterne skal eksporteres. Formålet hermed er bl.a. at forhindre, at dual use-produkter falder i hænderne på autoritære regimer, der vil misbruge produkterne. Det er Erhvervsstyrelsen, der er kompetent myndighed for dual use-eksportkontrol, og tilladelse til eksport af dual use-produkter finder sted efter en ansøgning fra den, der vil eksportere produktet. Men eksportkontrollen er ikke fyldestgørende, som det er i dag.

I et svar til Udenrigsudvalget på URU, alm. del – spm. 327 (folketingsåret 2016-17) oplyser erhvervsministeren, at Erhvervsstyrelsen har strammet den såkaldte slutbrugererklæring, således at slutbrugeren skal skrive under på, at det givne dual use-produkt ikke vil blive misbrugt til overtrædelse af menneskerettighederne. At en slutbruger skriver under på ikke at ville misbruge produktet, er dog ingen garanti for, at det ikke sker alligevel. Det er således ikke særlig

betryggende, når man i Dagbladet Information har kunnet læse, at et dansk datterselskab af en britisk våbenvirksomhed har haft eksporttilladelse til at sælge masseovervågningsteknologi til en række mellemøstlige diktaturstater, jf. artiklen »Våbengigant brugte Danmark til at eksportere overvågning til diktaturer. Nu flytter den«, Dagbladet Information, den 21. september 2017.

Noget tyder da også på, at skiftende regeringer ikke har taget dual use-problematikken tilstrækkelig alvorligt. Dagbladet Information har således afdækket, at der under den tidligere SR-regering blev slækket på reglerne for eksportkontrol af våben og dual use-produkter, bl.a. af hensyn til dansk erhvervsliv, jf. svar til Udenrigsudvalget (URU, alm. del – spm. 271 (folketingsåret 2016-17)), og det i øvrigt, uden at Folketinget blev orienteret. Det er en praksis, som er fortsat under den nuværende VLAK-regering, jf. artiklerne »SR-regeringen gjorde det i al hemmelighed lettere at sælge våben og overvågningsteknologi til diktatorer«, Dagbladet Information, den 17. august 2017, og »Eksport af overvågningsteknologi til diktaturstater fortsætter under VLAK«, Dagbladet Information, den 3. november 2017.

Efter forslagsstillernes opfattelse burde der derfor straks indføres et decideret forbud mod eksport af dual use-produkter til lande, der krænker menneskerettighederne alvorligt.

Forslagsstillerne har endvidere noteret sig, at udenrigsministeren i svar på spørgsmål fra Udenrigsudvalget, jf. URU, alm. del – spm. 274 (folketingsåret 2016-17), har tilkendegivet, at ministeren fremadrettet vil orientere Det Udenrigspolitiske Nævn i forbindelse med større ændringer i Udenrigsministeriets tilgang til eksportkontROLSager.

Skriftlig fremsættelse

Nikolaj Villumsen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod eksport af dual use-udstyr til lande, der krænker menneskerettighederne alvorligt.

(Beslutningsforslag nr. B 102)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.